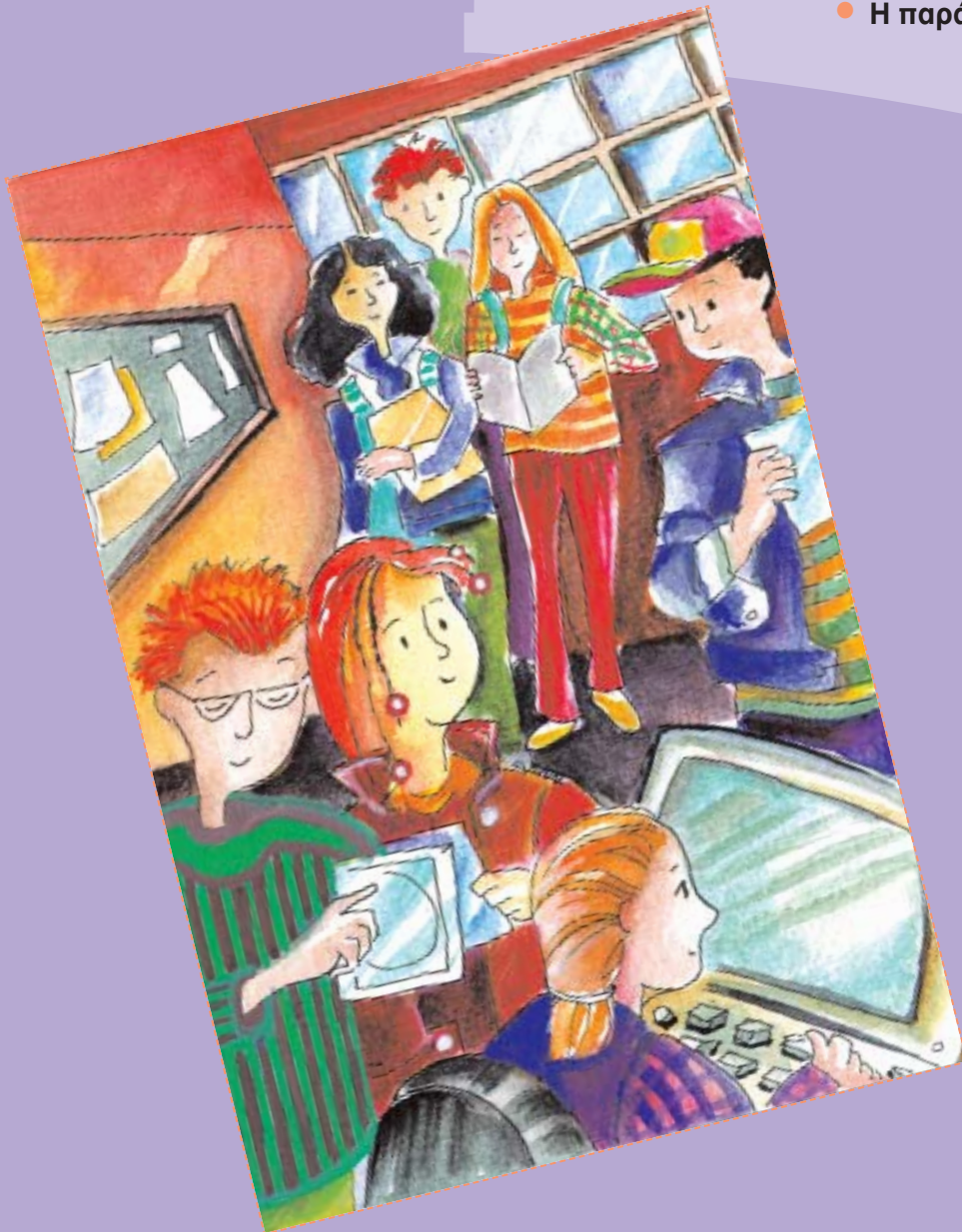

2η ενότητα

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Προφορικός και γραπτός λόγος
 - Γλωσσική ποικιλία– Μέσο και περίσταση επικοινωνίας
 - Η παράγραφος

Προφορικός και γραπτός λόγος

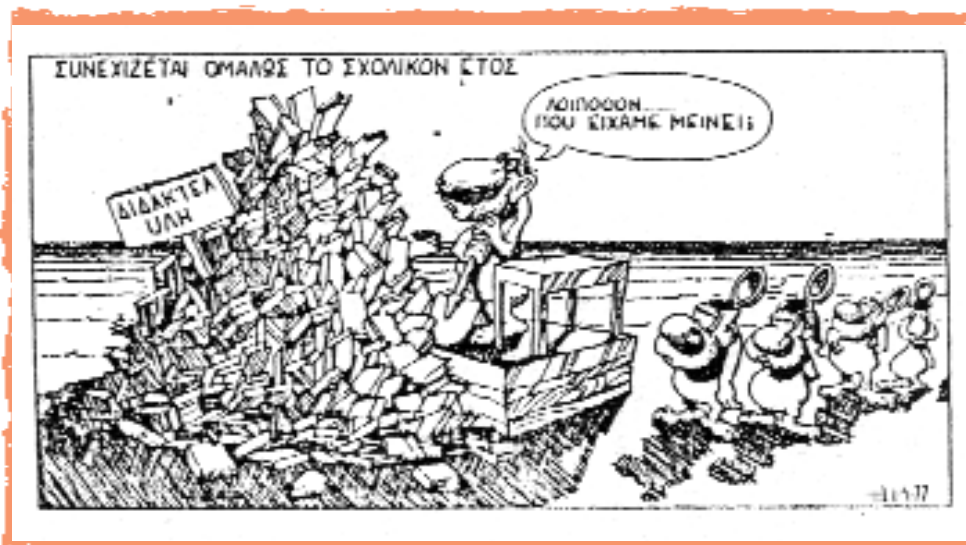
Κείμενο 1 [Σταμάτησα το σχολείο]

Δεν πάω σχολείο. Πήγα μέχρι την Γ' και μετά σταμάτησα, γιατί βαριόμουνα. Βαριόμουνα να γράφω. Στο θρανίο καθόμουνα με την Ι., τη φίλη μου. Είναι Τσιγγάνα. Μιλάμε τσιγγάνικα. Στο σχολείο μιλάμε ελληνικά. Δεν έπαιρνα τα γράμματα. Δεν μπορούσα να τα μάθω. Μου άρεσαν τα Μαθηματικά. Τώρα πάω έξω, παίζω με τις φίλες μου. Πάω στην πλατεία, στο παρκάκι και καθόμαστε. Άλλες φίλες μου έχουν βγάλει το Δημοτικό. Δεν ξέρω τι θα κάνω όταν μεγαλώσω. Δεν αποφάσισα. Δεν το σκέφτομαι. Θα κάνω δουλειά με τη μάνα μου.

Άννα Λυδάκη, *Οι τσιγγάνοι στην πόλη*, εκδ. Καστανιώτη, 1998

Κείμενο 2 [Διδακτέα ύλη]

Γιάννης Ιωάννου, στο *Προβλήματα της κοινωνίας και του ανθρώπου*, ΟΕΔΒ, Γ' τάξη Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, 1989

Κείμενο 3 [Μέσα επικοινωνίας και σχολείο]

Όποιος θέλει σήμερα να χρησιμοποιήσει αποδοτικά και με αποτελεσματικό τρόπο τα νέα μέσα επικοινωνίας, πρέπει να μάθει να διακρίνει το απαραίτητο από το περιττό. Ο Joseph Weizenbaum είπε κάποτε: «Υποσχεθήκαμε στους εαυτούς μας περισσότερο νόημα με τα νέα μέσα επικοινωνίας. Τώρα βλέπουμε ότι πνιγόμαστε στις πληροφορίες!». Το σχολείο και η διδασκαλία πρέπει να καταστήσουν ικανή την πολλά υποσχόμενη νέα γενιά να χρησιμοποιεί τις δυνατότητες της νέας τεχνολογίας έτσι, ώστε να μην πνίγεται στην πλημμύρα των νέων πληροφοριών και εικόνων. Μέχρι τώρα οι δάσκαλοι και τα σχολεία μας δεν έχουν προετοιμαστεί ικανοποιητικά γι' αυτή τη νέα πρόκληση της τεχνολογίας των μέσων ενημέρωσης.

Πρακτικά διημερίδας, «Σύγχρονοι Εκπαιδευτικοί Παιδαγωγικοί Προβληματισμοί», Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 1999

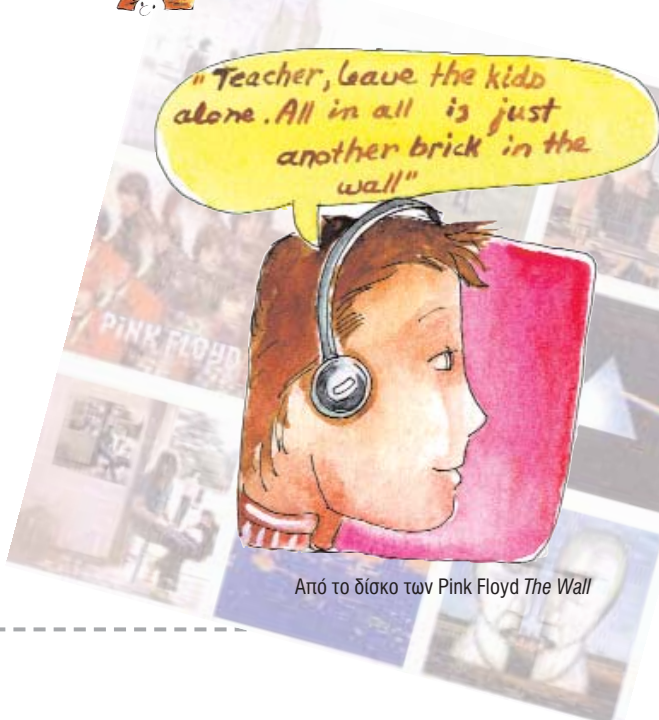
Κείμενο 4 [Πολιτισμένη κουβέντα!]

Κατερίνα Βαμβασάκη, περ. «Θ», εφημ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 2003

Κείμενο 5 [The Wall]

Από το δίσκο των Pink Floyd The Wall

- 1 Σε ποια από τα παραπάνω κείμενα ο λόγος προσεγγίζει πιο πολύ τον προφορικό και σε ποια το γραπτό;
 - Βασισμένοι σε ποια κριτήρια καταφέρατε να τα διακρίνετε-ξεχωρίσετε;
- 2 Στη γελοιογραφία και στο κόμικς υπάρχει έντονο το στοιχείο της ειρωνείας.
 - Με ποιον τρόπο εκφράζεται;
 - Με λέξεις, με χειρονομίες;
 - Προσπαθήστε με λόγο και εικόνα (σκίτσο) να σατιρίσετε μια κατάσταση στο σχολείο σας.
- 3 Γράψτε στίχους και μελοποιήστε τους με τη συνεργασία του καθηγητή της Μουσικής.
 - Αφετηρία της δημιουργίας μπορεί να είναι το *The Wall* (κείμενο 5).

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κείμενο 6 [Οσάκις]

Ο καθηγητής της φιλολογίας έριχνε κάθε μέρα το μπαλάκι. Όλη η τάξη το έπιανε σαν ένα γαργαλιστικό μήνυμα. Το πετούσε ο ένας στον άλλον. Χαράς ευαγγέλια.

«Οσάκις...» άρχιζε τη φράση του ο φιλόλογος.

«Ναι. Ναι. Ο Σάκης! Ο Σάκης!» φώναζαν όλες μαζί οι μαθήτριες γελώντας.

Κι ο καθηγητής τρελαινόταν.

«Οσάκις...» επαναλάμβανε τονίζοντας τη λέξη σαν να έλεγε «σκάστε».

«Ο Σάκης! Ο Σάκης!» ακουγόταν πάλι αποκάτω και το γέλιο έδινε κι έπαιρνε.

Ο καθηγητής δεν μπορούσε να ξεχωρίσει ποιες από τις μαθήτριες ήταν οι δράστες. Η λέξη-μπαλάκι κυλούσε ακαριαία σε κλάσμα δευτερολέπτου μέσα από τα χείλια τους που ήταν κρυμμένα στο κάτω μέρος του σκυμμένου τους κεφαλιού. Νόμιζε πως απλώς επαναλάμβαναν τη λέξη. Πως τις ερέθιζε αυτή η λέξη. Δεν ήταν όμως έτσι. Άλλο πράγμα το «Οσάκις» κι άλλος άνθρωπος «Ο Σάκης».

Ο Σάκης ήταν ηλεκτρολόγος με μαγαζί. Μεγαλύτερός τους, 20 με 25 ετών. Τα είχε φτιάξει με την Αλέκα. Μια από τις μαθήτριες της τάξης. Ψηλή κι αδύνατη, με κοντά ξανθά μαλλιά και μεγάλα καστανά μάτια, μακρύ λαιμό και μακριά χέρια και πόδια, κάπως ξερακιανή, αλλά ζόρικη. Στα 15-16, όπως όλες τους. Η πρώτη που έβγαине ραντεβού μήνες τώρα. Ο Σάκης την περίμενε το μεσημέρι στην άλλη γωνία κι οι άλλες μαθήτριες έτρεχαν από πίσω της να τον δούνε. Τα σχόλια έδιναν κι έπαιρναν. Ήταν ο πρώτος έρωτας της τάξης.

Ο καθηγητής φώναξε την πρώτη μαθήτρια, τη Μαρία, στο γραφείο του και τη ρώτησε.

«Τι συμβαίνει με το “Οσάκις”; Γιατί αυτή η αντίδραση;»

«Δεν ξέρω, κύριε. Στο δικό μου θρανίο δεν ξέρουμε τίποτα. Το πήραν έτσι φαίνεται και το διασκεδάζουν» του απάντησε.

Ρώτησε κι άλλες μαθήτριες. Μερικές δεν κρατήθηκαν και γελούσαν. Ο καθηγητής προσπάθησε να βγάλει από το λεξιλόγιό του τη λέξη «Οσάκις».

Αυτή όμως αντιστεκόταν. Του έβγαине αυθόρμητα, έστω και με κάποια καθυστέρηση. Τότε, όμως, γινόταν πανζουρλισμός. Σαν να την είχε στερηθεί η τάξη και ξεσπούσε «Ο Σάκης! Ο Σάκης!», φώναζαν ακόμα πιο δυνατά και γελούσαν με την καρδιά τους. Γιατί ήταν υπόθεση καρδιάς και όχι γραμματικής.

Ρούλα Κακλαμανάκη, *Γραφές της αθωότητας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2000

■ Γιατί η τάξη γελούσε, όταν ακουγόταν η λέξη «Οσάκις» στο κείμενο 6;

Γλωσσική ποικιλία – Μέσο και περίσταση επικοινωνίας

Κείμενο 7 [Λόγος μαθητών σε συνέδριο της ΟΛΜΕ]

Αυτές τις δύο μέρες στο συνέδριο αυτό λέγονται κάποιες απόψεις που αφορούν τον τρόπο διδασκαλίας των νέων. Πάνω σ' αυτό θα ήθελα να εκφράσω και τις απόψεις των μαθητών για τα θετικά και τα αρνητικά τα οποία βλέπουμε εμείς στον τρόπο διδασκαλίας που εφαρμόζετε εσείς.

Πρώτον, θα συμφωνήσουμε με πολλούς από σας ότι η παιδαγωγική κατάρτιση πολλών καθηγητών δεν είναι στο απαραίτητα υψηλό επίπεδο. [...]

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι από τα σχολεία θα πρέπει να βγαίνουν πρώτα απ' όλα άνθρωποι και έπειτα καλοί μαθητές. Και γι' αυτό χρειάζεται ουσιαστική προσπάθεια από μέρους σας και όχι ανούσιες και επιφανειακές κινήσεις που τίποτα δεν προσφέρουν στο χώρο της Παιδείας. Ευχαριστώ.

Εκπρόσωπος μαθητών σε συνέδριο της ΟΛΜΕ

<http://www.vouliefivon.gr>

Κείμενο 8 [Μια διαφορετική ιστοσελίδα σχολείου]

3^ο Γυμνάσιο Κερασινίου
 Λεξική Παιχνιδιό Επικαιρότητα Λεξικό Φωτοθήκη Φόρουμ

Μενού
 • Εισαγωγή
 • Ο λογαριασμός μου
 • Μηνύματα

Τμήματα
 • Μέλη
 • Συστήστε μας
 • Φιλοχωρία
 • Αναζήτηση
 • Στατιστικά

Φωτοθήκη Λαζαριδης
 Owner : 0

Γεια σας! Σας καλωσορίζουμε και σας προσκαλούμε στο διαδικτυακό σπιτικό μας για φιλοξενία και τηλε-επικοινωνία! Στην τηλεκοινωνία μας οι μέρες είναι πάντα φωτεινές και ζεστές. Θα βγάλουμε λοιπόν τις καρτέλες μας στα συνοικιακά μας πεζοδρόμια και στο ρυθμό του τσάκα τσούκα του παραδοσιακού ηλιόσπορου θα κουβεντιάσουμε για να μοιραστούμε κομμάτια της ζωής και τ' ουρανού. Αν σας αρέσουν οι πρωινές τηλεβηγγέρες, μη διστάσετε, ελάτε με τις πιτζάμες και το καφεδάκι σας στο χέρι, θα καλημερίσουμε μαζί τη μέρα που μας περιμένει... κι αν προτιμάτε τις βραδινές τηλε (και όχι μόνο)-βόλτες, σας προτρέπουμε να δοκιμάσετε μετά σουβλάκι με μπόλικο κοκκινόπιπερο, σε γεύση που μόνο η προσφυγική παράδοση πετυχαίνει! Άντε, καλώς σας βρήκαμε, και με το... δεξί... να πάει γούρι!

7 νέες εργασίες
 Η Οργάνωση των Εργαστηρίων Ζωγραφικής
 Ο Νίκος Γουλανδρής, ο «Άκροβάτης» και...
 Ένας Μικρός Περίπατος στην Ιστορία
 ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΜΑΣ, ΟΔΟΙ ΓΝΩΣΗΣ!
 ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ Ο ...
 ΤΟ SUMMERHILL ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ
 ΠΕΛΕΚΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ, ΕΤΣΙ ΓΡΑΦΟΥΜΕ

Και μία διαφορετική πινακοθήκη με έργα των καθηγητών μας, που διδόνε στο σχολείο μας το μάθημα των Καλλιτεχνικών. Χατζημανώλη Ειρήνη

➔ **Μάλλον δουλεύει Απαντήσεις (Σελίδα 1)**
 του/της **Επισκέπτης** in 05. Ιαν. και ώρια 14:57
[Πρόσβαση στο ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟ]
 Δεν υπάρχουν συνδεδεμένοι
 Είστε ανώνυμος χρήστης
 εγγραφείτε πατώντας

Ιστοσελίδα 3ου Γυμνασίου Κερασινίου, <http://3gym-kerats.att.sch.gr>

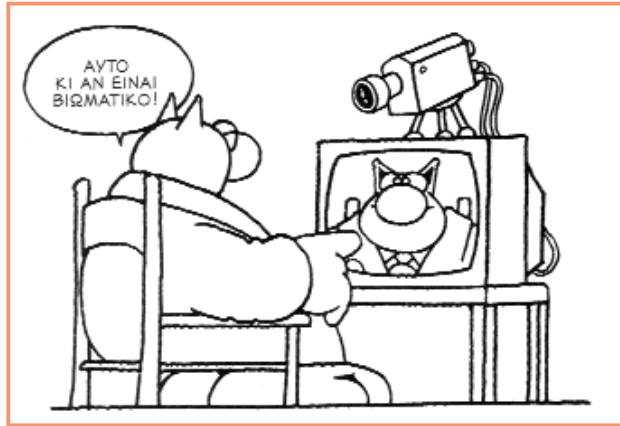

Κείμενο 9 [Τηλεφωνικό μήνυμα]

Κείμενο 10 [Ένα «βιωματικό» σκίτσο]

Philippe Geluck, περ. «9»,
εφημ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΥΠΙΑ, 2003

- 1 Στα προηγούμενα κείμενα ποιος μιλάει, σε ποιον και με ποιο σκοπό; • Ποιο μέσο (δίαυλος) επικοινωνίας χρησιμοποιείται σε κάθε κείμενο; • Προσέξτε πώς το μήνυμα στον τηλεφωνητή (για παράδειγμα) περιέχει στοιχεία πολύ οικεία-γνωστά στον αποδέκτη του και όχι σε εμάς.
- 2 α. Συγκρίνετε τη γλωσσική ποικιλία που χρησιμοποιούν οι μαθητές στην ομιλία τους στο συνέδριο (κείμεν. 7) μ' αυτή των μαθητών στο κείμενο της ιστοσελίδας (κείμεν. 8). • Ποιες διαφορές βλέπετε και πώς τις εξηγείτε; • β. Υποθέστε ότι μια ομάδα εκπροσώπων της τάξης σας θα μιλήσει σε ένα συνέδριο των καθηγητών. Η μισή τάξη να υποδυθεί τους συνέδρους. Οι υπόλοιποι θα χωριστούν σε δύο ομάδες. • Ένας εκπρόσωπος της α' ομάδας να ανέβει στο βήμα και να μιλήσει για τα προβλήματα των σχολείων και της εκπαίδευσης. • Ένας εκπρόσωπος της άλλης ομάδας (υποδυόμενος τον εκπρόσωπο των καθηγητών) να απαντήσει. (Δραματοποίηση)
- 3 Στείλτε ένα γραπτό μήνυμα με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στους μαθητές του 3ου Γυμνασίου Κερατσινίου. • Στο μήνυμά σας γράψτε τη γνώμη σας για την ιστοσελίδα του σχολείου τους, επιλέγοντας την κατάλληλη γλωσσική ποικιλία.
- 4 Στο κείμενο 10 αλλάξτε τα λόγια του γάτου και δώστε ένα ύφος χιουμοριστικό!

Η παράγραφος

Κείμενο 11 [Ένα βιβλίο για το νερό]

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία», υπό την καθοδήγηση της Εταιρείας Προστασίας της Φύσης, εκδόθηκε το βιβλίο «Νερό» από το 13ο και το 21ο Δημοτικό σχολείο Κερατσινίου. Το βιβλίο περιέχει τις εργασίες που έγιναν κατά τη σχολική χρονιά 1997-98 με θέμα το νερό και είναι το δεύτερο βιβλίο της σειράς (το πρώτο είχε τίτλο «Απορρίμματα»). Τα παιδιά

«βούτηξαν στα βαθιά», όπως φαίνεται και από τους τίτλους των κεφαλαίων: *Υγρά-*

τοπιοι, Το νερό στη γλώσσα μας, στη φιλοσοφία, στη λογοτεχνία, Ρύπανση του νερού, Θερμές πηγές, Ιαματικά νερά, Σκέψεις, Παροιμίες, Εκφράσεις, Παιχνίδια με το νερό, Η ύδρευση της Αθήνας, Παραμύθια, Τραγούδια, Ποιήματα, Παραδόσεις για το νερό κ.λπ. Ξεφυλλίζοντάς το, καταλαβαίνουμε ότι είναι αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας.

περ. «Ερευνητές», εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2003

Κείμενο 12 [Οι δύο πλευρές της επιστημονικής εξέλιξης]

Η μεγάλη πρόοδος που πραγματοποιήθηκε, ιδιαίτερα στις θετικές επιστήμες τον 20ό αιώνα, είχε ως αποτέλεσμα ριζικές αλλαγές στην οικονομική, την κοινωνική και την ατομική ζωή. Με την ανάπτυξη της βιολογίας, της χημείας και της ιατρικής αντιμετωπίστηκαν πολλές ασθένειες, που ήταν προηγουμένως θανατηφόρες, και ο μέσος όρος ζωής έχει αυξηθεί στις αναπτυγμένες χώρες στα 72 περίπου χρόνια (από 37 που ήταν το 1914). Η φυσική, με τη διάσπαση του ατόμου, άνοιξε το δρόμο για άγνωστους ως τώρα χώρους. Μετά τη φρίκη που προκάλεσε η ατομική βόμβα το 1945, οι επιστήμονες στρέφονται προς ειρηνικές εφαρμογές της τεράστιας δύναμης του ατόμου και στο τέλος του αιώνα μας βρισκόμαστε μπροστά σε επιτεύγματα, που και ο πιο ευφάνταστος τους δε θα μπορούσε να συλλάβει. Παρά το γεγονός, όμως, ότι στην εποχή μας η επιστήμη έχει λύσει πολλά από τα προβλήματα που βασάνιζαν επί αιώνες τον άνθρωπο, δεν έχουν αποφευχθεί ακόμη οι αρνητικές συνέπειες από την αλόγιστη χρήση των αγαθών που προσφέρει η τεχνολογική πρόοδος. Η μόλυνση του περιβάλλοντος –απειλητική για τη ζωή στον πλανήτη μας– ο καταναλωτισμός, η απομάκρυνση από τις αιώνιες αξίες που γέννησαν και συντήρησαν τον πνευματικό μας πολιτισμό αποτελούν αρνητικές συνέπειες της τεχνολογικής προόδου στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Η προσπάθεια, εντούτοις, των επιστημόνων και των κρατών για την εξουδετέρωση των αρνητικών αυτών αποτελεσμάτων επιτρέπει την αισιοδοξία ότι μια καλύτερη εποχή έρχεται για τον άνθρωπο.

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη Γ' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, 2002

- 1 Στις παραπάνω παραγράφους (κειμ. 11, 12), βρείτε και υπογραμμίστε με διαφορετικό χρώμα τη θεματική τους πρόταση, τις λεπτομέρειες και την πρόταση-κατακλείδα. • Στη συνέχεια, δώστε έναν πλαγιότιτλο σε κάθε παράγραφο.
- 2 Οι προτάσεις που ακολουθούν αποτελούν μέρη μιας παραγράφου. Βάλτε τες στη σειρά εντοπίζοντας τη θεματική πρόταση, τις λεπτομέρειες και, μετά, την πρόταση-κατακλείδα.
 - Προτιμούν σκουρόχρωμες μπλούζες και πουλόβερ.
 - Οι σημερινοί νέοι ντύνονται απλά και λιτά στο σχολείο.
 - Επιπλέον, δεν αποχωρίζονται τα αθλητικά τους παπούτσια και το αγαπημένο τους τζιν.
 - Θα έλεγε κανείς ότι το ντύσιμο αυτό ταιριάζει στη ζωντάνια της ηλικίας τους.
 - Τέλος, οι περισσότεροι από αυτούς κρατάνε τσάντες-σακίδια, τα οποία είναι γραμμένα παντού.
- 3 Σας δίνεται η θεματική πρόταση και η πρόταση-κατακλείδα και σας ζητούν να συμπληρώσετε τις λεπτομέρειες στην παράγραφο που ακολουθεί:

Θεματική πρόταση

Στην τάξη μου διαφωνούν συχνά τα αγόρια με τα κορίτσια.

Λεπτομέρειες

Αντλήστε υλικό, αφού σκεφτείτε:

- σε ποια θέματα διαφωνούν,
- τι υποστηρίζουν τα αγόρια,
- τι αντιλέγουν τα κορίτσια.

Κατακλείδα

Τελικά οι διαφωνίες αυτές οδηγούν σε πολλή φασαρία.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- 4 Αποδώστε με χιούμορ σε μία παράγραφο καταστάσεις που περιγράφονται στο σκίτσο του Κώστα Μητρόπουλου που ακολουθεί.

Κώστας Μητρόπουλος, στο *Προβλήματα της κοινωνίας και του ανθρώπου*, Γ' τάξη Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, ΟΕΔΒ, 1989

- 5 Στο μάθημα της Ιστορίας και των Καλλιτεχνικών, μιλώντας για την κυκλαδική τέχνη, συναντήσατε την τοιχογραφία «Δύο παιδιά που πυγμαχούν» (Θήρα). Περιγράψτε σε μία παράγραφο την τοιχογραφία στους συμμαθητές σας, χρησιμοποιώντας ως υλικό τις ερωτήσεις που υπάρχουν δίπλα στην εικόνα.

1. Προσέξτε τις σιλουέτες. Πώς τις χαρακτηρίζετε;
 - Εύκαμπτες Δύσκαμπτες Κινητικές
 - Στατικές Άχαρες Χαριτωμένες
 - Αφύσικες
2. Συγκρίνετε τη μία φιγούρα με την άλλη. Τι παρατηρείτε;
3. Ποια χρώματα χρησιμοποιεί ο ζωγράφος;

Από το βιβλίο *Παγκόσμια Ιστορία της Τέχνης*, τόμ. 1ος, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου. Η τοιχογραφία βρίσκεται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα

Κείμενο 13 [Μια αληθινή φίλια]

Ανάμεσα στα δύο παιδιά αναπτύχθηκε φιλία αληθινή. Οι λόγοι ήταν πολλοί. Πρώτα πρώτα, οι οικογένειές τους χρόνια τώρα συνδέονταν φιλικά: οι πατέρες υπηρετούσαν στον ίδιο λόχο, ενώ οι μητέρες τους ήταν συμμαθήτριες από το Δημοτικό σχολείο. Κατοικούσαν, ύστερα, στην ίδια γειτονιά: έπαιζαν στους ίδιους πεζόδρομους και κατέβαιναν συντροφιά στην αγορά. Φοιτούσαν, ακόμα, στο ίδιο σχολείο: πήγαιναν στην ίδια τάξη, μελετούσαν μαζί, είχαν κοινές αγωνίες. Κοντά σ' αυτά πρέπει να θυμηθούμε και το ωδείο, όπου αποκτούσαν μουσική παιδεία: ο Σοφοκλής μάθαινε βιολί, ο Περι-

κλής φλάουτο. Τη χαίρονταν και οι δυο τους τη μουσική. Κι αν καμιά φορά κάποια περιστατικά τούς απομάκρυναν, αυτό δεν κρατούσε πολύ· γρήγορα πάλι αποκαθιστούσαν τις σχέσεις τους. Η φίλιά τους δεν ήταν συμφεροντολογική. Αντίθετα, μάλιστα, ήταν ειλικρινής. Γι' αυτό και ολοένα βάθαινε, με αποτέλεσμα να τους κάνει ευτυχισμένους.

Χρίστος Τσολάκης, *Από το λόγο στη συνείδηση του λόγου*, εκδ. Βάνιας, 1995

Κείμενο 14 [Τι ζητάμε από το Δήμαρχο]

Εμείς τα παιδιά είμαστε πρόθυμοι και ανυπομονούμε για μια συνάντηση με τη Δημοτική Αρχή, για να συζητήσουμε με το Δήμαρχο κάποιες προτάσεις μας αλλά και τους προβληματισμούς μας. Μ' αυτές τις προτάσεις μας μπορεί να βοηθήσουμε στη λύση τους, που πιστεύουμε πως δεν είναι πάρα πολύ δύσκολη. Πρώτα πρώτα, θα θέλαμε ο δρόμος γύρω από το σχολείο μας να ήταν πιο ασφαλής για μας, με λιγότερες λακκούβες, που γεμίζουν με βρόμικα νερά το χειμώνα, αλλά και σκουπίδια που φεύγουν από τους σκουπιδοτενεκέδες. Ακόμα, θα ήταν χρήσιμο να υπήρχε το πρωί και το μεσημέρι κάποιος που θα φρόντιζε, ώστε να μην κινδυνεύουμε από τα αυτοκίνητα και τα φορτηγά, που, πολλές φορές, μας αγνοούν. Παράλληλα, ζητάμε οι τουαλέτες του σχολείου μας να είναι συνέχεια καθαρές, για να μπορούμε να τις χρησιμοποιούμε με μεγαλύτερη ασφάλεια για την υγεία μας. Επίσης, καλό θα ήταν, πιστεύουμε, όλες οι τάξεις του σχολείου μας να ήταν μεγάλες, με ωραία χρώματα βαμμένες.

Άρτεμις Ζωγράφου – Κωνσταντίνος Μπάρτζης (μαθητές), από την ιστοσελίδα του Δημοτικού σχολείου Ζευγολατιού Κορινθίας, <http://dim-zergof.kor.sch.gr>

- 1 Με ποιες συνδετικές λέξεις ή φράσεις επιτυγχάνεται μια «αρμονική» σύνδεση των νοημάτων (συνοχή) στις παραπάνω παραγράφους (κείμεν. 13 και 14);
- 2 Υποθέστε ότι ως πρόεδρος του 5μελούς συμβουλίου της τάξης μιλάτε με το διευθυντή του σχολείου και του παρουσιάζετε τα αιτήματα της τάξης σας για διάφορα θέματα (βιβλία, απουσίες, εκδρομές κτλ.). • Οργανώστε μία παράγραφο σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο.

Κείμενο 15 [Τα graffiti των θρανίων]

Παρατηρώντας τα θρανία στις σχολικές αίθουσες, μπορούμε να προβληματιστούμε, να χαμογελάσουμε απλώς, ακόμα και να εκπλαγούμε. Τα περισσότερα graffiti έχουν ως κύριο θέμα τους τον έρωτα, την αγάπη, τη φιλία και τη λατρεία για κάποια ποδοσφαιρική ομάδα ή κάποιο γνωστό ποδοσφαιριστή ή δημοφιλή τραγουδιστή. Ένα μεγάλο μέρος της επιφάνειας των θρανίων καλύπτουν ερωτικοί στίχοι προερχόμενοι από γνωστά λαϊκά άσματα της εποχής ή αποτελούν προσωπικά δημιουργήματα των μαθητών. Αγάπη, έρωτας, μίσος, πάθος, εκδίκηση, απι-

στία, προδοσία ή απλώς αδιαφορία είναι τα κυρίαρχα συναισθήματα. Μια άλλη μεγάλη κατηγορία στα graffiti εκφράζει το θαυμασμό για κάποια δημοφιλή ελληνική ομάδα ποδοσφαίρου ή μπάσκετ και τη λατρεία για γνωστούς ποδοσφαιριστές ή μπασκετμπολίστες, Έλληνες ή ξένους. Πιο φανατικοί φαίνεται να είναι οι οπαδοί του Ολυμπιακού και του Παναθηναϊκού, που θεοποιούν και ηρωοποιούν τους παίκτες τους. Εδώ διακρίνουμε το χέρι κατά προτίμηση των μαθητών και πολύ λιγότερο των μαθητριών. Παράλληλα, κάνουμε τη δυσάρεστη διαπίστωση πως το φαινόμενο του φανατισμού έχει εισχωρήσει για τα καλά στο σχολικό χώρο. Άλλοι μαθητές εκφράζουν την αγάπη για κάποιο γνωστό, λαϊκό κυρίως, τραγουδιστή ή τραγουδίστρια, ελληνικής ή ξένης εθνικότητας, αλλά ακόμα και για νεανικά συγκροτήματα. Πολλοί γνωστοί στίχοι τους αναγράφονται στα θρανία, στα ελληνικά ή στα αγγλικά, αφού ορισμένα παιδιά χρησιμοποιούν ξένη γλώσσα για να εκφραστούν. Άλλοι μαθητές προτιμούν να γράφουν μόνο το όνομά τους με μικρά ή τεράστια γράμματα, δηλώνουν την ταυτότητά τους, τις επιθυμίες τους, τις καλλιτεχνικές ή άλλες προτιμήσεις κι ενδιαφέροντά τους, τα χόμπι τους, τη συμπάθεια ή την αντιπάθειά τους για κάποιον, τις πολιτικές τους ιδέες, ακόμα και την οικογενειακή τους κατάσταση. Άλλοι καταφέρονται κατά του κατεστημένου, ζητώντας δραστικές αλλαγές και εκδηλώνοντας ένα φιλοσοφικό πνεύμα. Πολλοί μαθητές προτιμούν να χωρίζουν κάθετα το θρανίο τους, οριοθετώντας έτσι τη δική τους ιδιοκτησία από του συμμαθητή τους. Άλλοι σχολιάζουν κάποιο συμμαθητή ή καθηγητή τους, ή γράφουν από το βιβλίο τους τα δύσκολα σημεία του μαθήματος για να τα διαβάσουν στην προφορική εξέταση ή να τα αντιγράψουν σε κάποιο διαγώνισμα, ή απλώς αλληλογραφούν μεταξύ τους για κοινότοπα θέματα, αντί να μιλήσουν. Άλλοι αναφέρονται σε συγκεκριμένα πρόσωπα μαθητών, εκφράζοντας αμοιβαία φιλία και αγάπη για πάντα. Τέλος, υπάρχουν και εικαστικά: πολλοί προτιμούν να ζωγραφίζουν λαβωμένες καρδιές, πρόσωπα, ζώα, πουλιά, λουλούδια, γεωμετρικά σχέδια, τοπία, ακόμα και περιπαικτικά σκίτσα με αντίστοιχα σχόλια για κάποιο συμμαθητή τους.

Σοφία Σαρρή, *Νέα Ελληνικά ΤΕΕ*, Α΄ τάξη ΤΕΕ, ΟΕΔΒ, 2003

- 1 Έχετε ήδη καταλάβει ότι η παράγραφος αποτελεί το βασικό στοιχείο για τη σύνταξη ενός μεγαλύτερου κειμένου. Αφού εργαστείτε σε ομάδες, χωρίστε σε παραγράφους το κείμενο 15. • Δικαιολογήστε, στη συνέχεια, το χωρισμό στην υπόλοιπη τάξη.
- 2 Σε ένα μεγάλο χαρτόνι, χρησιμοποιώντας χρώμα και λέξεις, εκφράστε ελεύθερα τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας φτιάχνοντας τα δικά σας graffiti. • Στη συνέχεια, εκθέστε αυτό το υλικό σε μια ειδικά διαμορφωμένη πλευρά της αίθουσας.

- 3 Χρησιμοποιήστε ορισμένες από τις λέξεις που αναφέρονται στο σχολείο ή τη σχολική ζωή για να παίξετε το διπλανό παιχνίδι («κρεμάλα») στην τάξη, χωρισμένοι σε ομάδες των 2-3 ατόμων.

